

Som et godt og kærligt hjem, hvor ingen
rendte den anden ned, skulle verden være.
Mere indviklet var det hele ikke.

Martin Andersen Nexø

Verden er farlig at leve i. Ikke på grund af dem,
der gør ondt; men på grund af dem, der ser på
og lader dem gøre det.

Albert Einstein

Det kvantum dumhed, menneskene får i arv,
forvalter de med rørende omsorg.

Albert Engström

En død fisk kan flyde med strømmen,
en levende kan svømme op imod den.

W.C. Fields

Forråelse i psykiatrien?

Dansk Psykiatrisk Selskab årsmøde 2024
Interessegruppe for fænomenologisk psykopatologi
Peter Handest

16.30 - 16.40

Velkomst – introduktion

16.40 - 17.00

Forråelse i psykiatrien

17.00 - 17.30

Diskussion

Mine synspunkter

- Helt egne – ikke udtryk for andres
- Inspireret af
 - Når gode mennesker handler ondt - Dorthe Birkmose
 - LTI. Det tredje riges sprog – Otto Klempere
 - Bare fordi at – Knud Lindholm Lau
 - At tale med fremmede – Malcom Gladwell
 - Ondskabens filosofi - Lars Fr H Svendsen
 - Stiftelsen – Torben Jørgensen
 - Mørkelygten – Jesper Tynell

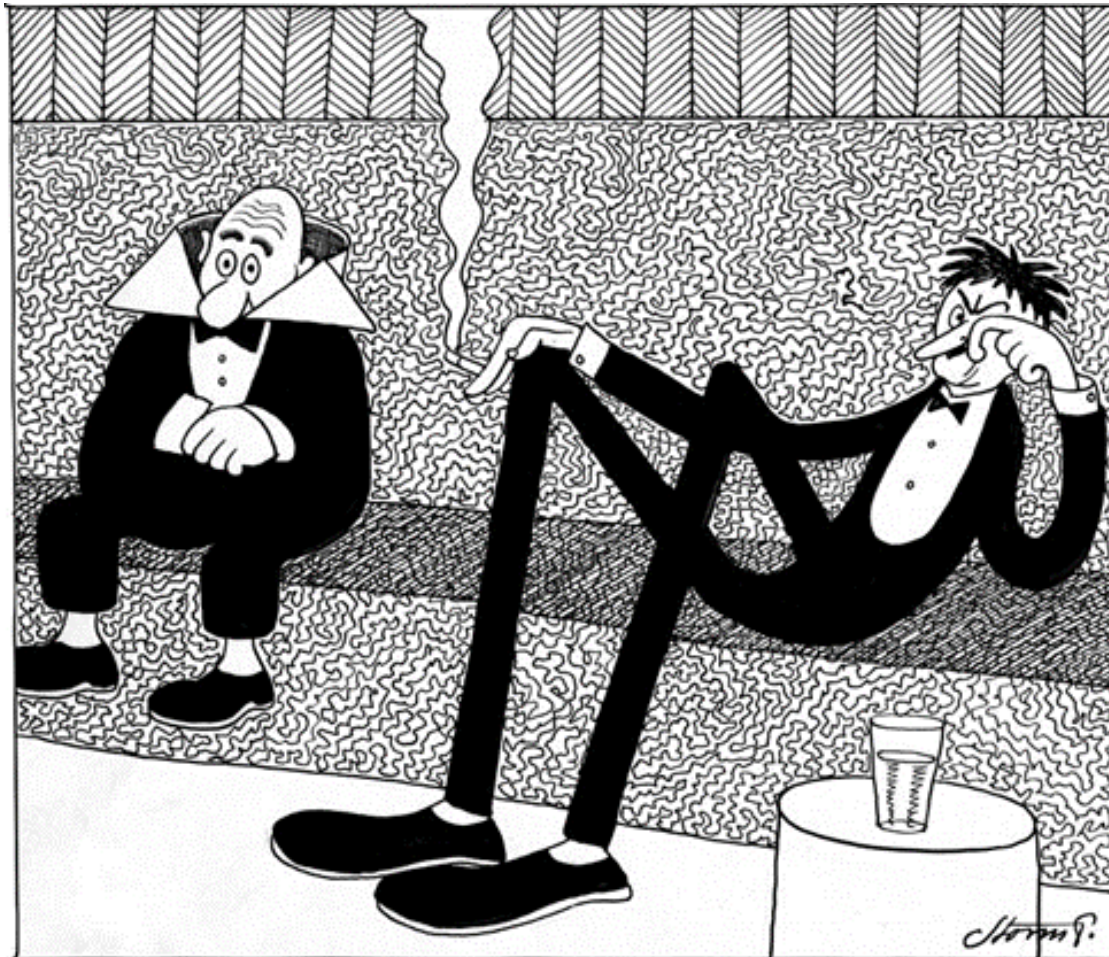

Knaphedens videnskab

- menneskets kognitive formåen reduceres under pres, når der er knaphed
- beslutninger truffet under pres er dårligere
- god regel ikke at yde mere end 70%, så man har overskud til en presset situation
- organisationer fungerer også dårligere, når de er under pres, når der er knaphed

Forråelse i psykiatrien?

- Hvad mener du om Verdens-Situationen?
- Ingenting — jeg har faaet noget i Øjet.

BBH = Byens bedste høn

de skærer sig for at få
opmærksomhed

DD = Alle Drengene Har Det

Det hvide snit (udløste
Nobelpris)

Tvangssterilisering af moralsk
ånsvage

Hun kommer jo på
den samme plads

Hun har selv valgt at skære sig

Ingen lokalbedøvelse, fordi
hun kan jo lide smerten

Andre problemer i forbindelse med
et smæssig forsømmelse

Psykiatriske medicinske
eksperimenter på drengene fra
Godhavn

Om suicideret patient.
havde, var det også bedst ha

Det vurderes kontraindiceret med fortsat indlæggelse på grund af
ustabil affekt, idet pt. pga. grundmorbus konstant kommer i
konflikt med personale og føler sig forulempet og ikke kan
overholde de regler og grænser der er i afd. og dermed udsætter
sig selv for tvangsforanstaltninger.

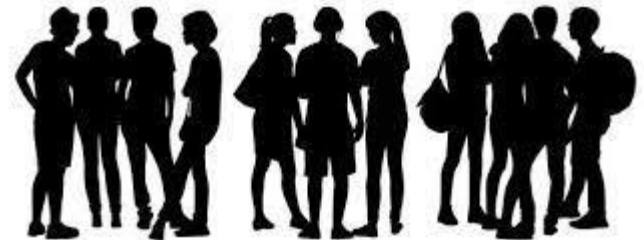
er patienter, der
sig indlægge for at
at slås med pe
let.

- Forråelse
 - når gode mennesker gør ondt
- Idealistisk ondskab
 - skader andre i den "gode" sags tjeneste
- Egoistisk ondskab
 - skader andre for sin egen skyld
- Tankeløs ondskab
 - skader andre, fordi man er uden omtanke
- Dæmonisk ondskab
 - man kan lide at skade andre

Hvem er onde?

- Hanna Arendt:
 - ”det alment menneskelige i ondskaben”
 - ”ondskab kan udføres af helt almindelige mennesker uden forudgående onde intentioner”
- Dorte Birkmose;
 - ”den almen menneskelige foragt for svaghed, som børn, ældre, psykisk syge, arbejdsløse, hjemløse, handicappede, flygtninge,”
 - ”man må ikke bagatellisere, hvor langt læger vil gå for at undgå deres egen afmagtsfølelse”
- Og huske, at
 - mennesket er mere socialt end moralsk
 - gruppetilhørsforhold har stor betydning

Forråelse – kun et problem for psykiatrien?

- Regeringsudspillet: *Børnene først*
 - flere børn skal tvangsfjerns ”af hensyn til barnets bedste”
- Forslag om aktiv dødshjælp på trods af underfinansieret palliativ sektor
- ”Nødvendighedens politik”
- ”Ældrebyrden”
- Det udgiftstunge handicapområde, der ”belaster” kommunernes økonomi - en ”gøgeunge” i budgettet.
-

Hvad skaber forråelse?

- For få psykiatere
- For få sengepladser
- For få sygeplejersker
- For lidt uddannelse
- For få sekretærer
- For lav ambulanskapacitet
- For dårlige it-systemer
- For få sosu-assistenters
- For få fysioterapeuter
- For få ergoterapeuter
- Dårlige fysiske rammer
- Fordomme
- Stigmatisering
- Dårlig ledelse
- Omsorgstræthed
- Empati-træthed
- Fysisk udbændthed
- Moralsk stress
- distancering
- legitimering
- værdiskred
- umenneskeliggørelse
- nedsat empati
- ansvarsreduktion
- positivt sprogbrug
- negativt sprogbrug

Sproget

- Psykiatrivirksomheden
- Fordelingsmøder – ikke konferencer
- Produktion af
 - indlæggelser, forløb, behandlingspakker, udskrivelser
- skabe flow, tømme senge, have case load
- driftsmål, opfylde resultatkontrakter, målstyring

Skaber umenneskeliggørelse - distance

Always listen to the market

The patients?
The economy, stupid

Sproget

Stillingsopslag, d. 12.3.2024

- Varetagelse af behandlingsopgaverne i afsnittet
- Sikre højst mulig kvalitet i patientbehandling og -pleje.
- Sikre den løbende dokumentation af afdelingens opgaver, produktion og kvalitet.
- Sikre bedst mulig ressourceudnyttelse samt at stimulere til samarbejde lægefagligt og tværfagligt på tværs af afsnit.
- Etablere de bedst mulige samarbejdsforhold i afdelingen og med det øvrige hospital.
- sikre bedst mulig stimulering af samarbejdet lægefagligt og tværfagligt på tværs af afsnit.
- Iværksætte udviklings- og evt. forskningsopgaver og derved bidrage til fagets løbende udvikling og omdømme.
- Dække øvrige afsnit ved overlægekollegers fravær

Fokus

Grøn: patient

Gul: drift, økonomi, ledelse

Stillingsopslag, d. 12.3.2024

- Varetagelse af behandlingsopgaverne i afsnittet
- Sikre højst mulig kvalitet i patientbehandling og -pleje.
- Sikre den løbende dokumentation af afdelingens opgaver, produktion og kvalitet.
- Sikre bedst mulig ressourceudnyttelse samt at stimulere til samarbejde lægefagligt og tværfagligt på tværs af afsnit.
- Etablere de bedst mulige samarbejdsforhold i afdelingen og med det øvrige hospital.
- sikre bedst mulig stimulering af samarbejdet lægefagligt og tværfagligt på tværs af afsnit.
- Iværksætte udviklings- og evt. forskningsopgaver og derved bidrage til fagets løbende udvikling og omdømme.
- Dække øvrige afsnit ved overlægekollegers fravær

Legitimering

- Når de andre gør det, er det ok
- Besparelser og økonomi nødvendiggør det
- Hvis vi ikke gør det, gør andre det
- Hvis vi ikke gør det, sker der noget meget værre
- Det kunne have været værre
- Vi gør det for patientens eget bedste
- Det onde er i virkeligheden godt

Ansvarsreduktion

- Eichmann
 - Jeg har aldrig dræbt nogen. Jeg fulgte bare ordrer. Derfor er jeg ikke skyldig.
- I store organisation flyder ansvaret.
- Særlig risikabelt, at være den, der skal pålægge andre at gøre onde handlinger.
- Mellemledere er i stor risiko for ansvarsreduktion = Eichmanns position, Eichmanns argument.

- ALLE går ud fra, at NOGEN gør det, men INGEN gør det.

Negativt – positivt sprogbrug

Negativt sprogbrug

- Negativ tale om de mennesker, som vi skal hjælpe
- Møder patienter med mistro
- Borderline patienter har ikke godt af at blive indlagt
- De burde være mere taknemmelige for den hjælp de kan få
- Hvis de gjorde noget mere selv, ville de få det bedre
- Malingering

Positivt sprogbrug

- Eufemismer.
 - Gevinstrealisering = besparelser
 - Effektivisering = besparelser
 - Omstrukturering = skinmanøvre
 - Ingen problemer, blot udfordringer
 - Gerne problemknuser, men ”udfordringsknuser”
- Positiv psykologi
- Når man fokuserer på det positive, får man mere positivt.
- Glas halvt fyldt eller halvt tomt? = du vælger selv om du vil være glad eller sur
- De gode historier = så ingen opdager forrælsen, problemerne, krænkelserne,
- Pyt-knap = tænk ikke, føl ikke, vær ligeglad

Værdiskred

- Værdierne er ledelsens, ikke patienternes/personalets
- Regler og procedurer tvinger personalet til at ændre deres indre værdier
- Der skal spares. Der skal prioriteres. Sådan er det! Egne ambitioner skrues ned
- Egen arbejdsmoral kommer i konflikt med arbejdspladsens moral
- Små krænkelser fører til større
- Man skal lade sig lede, fælles beslutninger følges
- Moralsk stress fører til resignation, ansvarsfralæggelse, tavse vidner

Dette er nu engang mine principper. Hvis du ikke bryder dig om dem, har jeg andre.

Groucho Marx

Hvad modvirker forråelse?

- Nok psykiatere
- Nok sengepladser
- Nok sygeplejersker
- Nok uddannelse
- Nok sekretærer
- Nok ambulans kapacitet
- Gode it-systemer
- Nok sosu-assistenter
- Nok fysioterapeuter
- Nok ergoterapeuter
- Gode fysiske rammer
- Færre fordomme
- Mindre stigmatisering
- God ledelse

Mere er ikke nok

- fælles erkendelse af forråelsesrisikoen
 - kende faresignaler og forråelsesmekanismer
 - psykologisk tryghed
 - identifikation/analyse af forråelsen
 - de nødvendige kritiske samtaler
 - individuelle løsninger
-
- perspektivændring – se den andens perspektiv
 - faglighed giver omtanke, viden, erfaring

Og så til
diskussionen

